

บทที่ 4

ปัญหาเรื่องสิทธิความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยา

การบริจาคเชื้ออสุจิ ไข่ การผสมเทียม การทำเด็กหลอดแก้ว ซึ่งนำมาปรับใช้กับการรับตั้งครรภ์ นำเราไปสู่การทำความเข้าใจต่อแนวความคิดเรื่องความเป็นบิดามารดาอย่างจริงจัง เนื่องจากการให้กำเนิดบุตรด้วยวิธีการเหล่านั้นก่อให้เกิดข้อถกเถียงว่าใครคือบิดามารดาที่แท้จริงของเด็ก หากพิจารณารูปแบบความสำคัญของบุคคลในครอบครัวตามความคิดเดิม เราไม่เคยเกิดข้อสงสัยต่อบทบาทของความเป็นบิดามารดา ซึ่งยึดถือตามความสัมพันธ์ทางสายเลือดเป็นสำคัญ การพิจารณาตามเงื่อนไขทางชีววิทยาที่อธิบายว่า บุตรเกิดจากการรวมกันของเชื้ออสุจิจากบิดาและไข่จากมารดา โดยการมีเพศสัมพันธ์เป็นวิธีการตามธรรมชาติด้วยการอ้างความเป็นเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่ในการแสดงความเป็นบิดามารดา แต่เมื่อนำวิธีการรับตั้งครรภ์มาใช้ทำให้ความเข้าใจตามความคิดเดิมที่ยอมรับกันตามปกติว่า ใครคือผู้ให้กำเนิดก็ย่อมเป็นบิดามารดาของเด็กนั้น ดูจะไม่เพียงพอต่อการทำความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น การอ้างเหตุผลทางชีววิทยากลายเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากหญิงรับตั้งครรภ์ซึ่งเป็นผู้คลอดบุตรอาจไม่ใช่เจ้าของไข่ หรือบิดาทาสังคมอาจไม่ใช่เจ้าของเชื้ออสุจิ นอกจากนั้นการที่หญิงรับตั้งครรภ์มีเจตนาจะให้กำเนิดเด็กขึ้นมาเป็นไปเพื่อการละทิ้ง เพิกถอน และส่งมอบอำนาจหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็กให้แก่คู่สมรสที่ต้องการบุตร ทำให้เกิดข้อสงสัยทางจริยธรรมขึ้นว่า ความเข้าใจในเรื่องความเป็นมารดา ซึ่งหมายถึงผู้ให้กำเนิด (ทางชีววิทยา) และผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดูบุตร เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันโดยการตั้งเจตนาไว้แต่แรกของมารดาทางชีววิทยาหรือหญิงรับตั้งครรภ์เป็นสิ่งที่กระทำได้โดยชอบธรรมหรือไม่ โดยเฉพาะการทำสัญญารับจ้างตั้งครรภ์ เป็นการนำเงินสินจ้างเข้ามาเกี่ยวข้องกับสัญญาในการให้กำเนิดบุตร ยิ่งทำให้เกิดข้อถกเถียงทางจริยธรรมยิ่งขึ้น

การพิจารณาขั้นต้นทำให้เห็นว่า แนวความคิดของความเป็นบิดามารดาที่มีความเชื่อมโยงในเรื่องการแต่งงาน* การมีเพศสัมพันธ์ การให้กำเนิดบุตร ตลอดจนการเลี้ยงดู กลายเป็นเรื่องที่ยกออกจากกัน บิดามารดาทางชีววิทยาไม่ได้แสดงบทบาทเหล่านั้นแต่เพียงกลุ่มเดียวอีกต่อไป ดังที่เราได้พิจารณามาแล้ว เช่น หญิงรับตั้งครรภ์ ทำหน้าที่ในการให้กำเนิดบุตรแต่ก็ปฏิเสธการทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็ก ในขณะที่บิดามารดาทางสังคมซึ่งต้องการเด็กไปเลี้ยงดูกลับไม่สามารถเป็นผู้ให้กำเนิดด้วยตัวเองได้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เขียนนำไปสู่การพิจารณาตามแนวทางความคิดพื้นฐานของความเป็นบิดามารดาของเด็ก ออกเป็น 2 แนวทางดังนี้

1) แนวความคิดทางชีววิทยา ซึ่งถือว่าความเป็นบิดามารดาจากความสัมพันธ์ทางชีววิทยาเป็นแนวความคิดที่ยอมรับมาจนถึงปัจจุบัน แต่กรณีการรับตั้งครรภ์มีความซับซ้อนต่อการบ่งชี้ว่าใครคือบิดามารดาที่แท้จริงของเด็ก ทำให้ต้องพิจารณาอย่างละเอียดว่า เด็กเกิดจากการนำเชื้ออสุจิและไข่ของฝ่ายใดมาใช้ และนำไปสู่ปัญหาจริยธรรมอะไร

2) แนวความคิดในเรื่องหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร แนวความคิดนี้อาจดูมีน้ำหนักน้อยกว่าในข้อแรก แต่สภาพสังคมในปัจจุบันทำให้เราต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อหน้าที่เลี้ยงดูเด็กมากยิ่งขึ้นทุกที เพราะในหลายกรณีเด็กกลับถูกทำร้าย ทารุณกรรม จากบิดามารดาของตน

* การแต่งงาน ในที่นี้มีความหมาย 2 นัย คือ

1) การตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ระหว่างชายหญิง ฉันทามีภรรยา โดยไม่จำเป็นต้องมีเงื่อนไขทางกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งในที่นี้จะบ่งถึงความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสที่มีบุตรยาก

2) บ่งถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของเชื้ออสุจิ ไข่ ซึ่งอาจเป็นของคู่สมรส หญิงรับตั้งครรภ์ ผู้บริจาคเชื้ออสุจิ และไข่ เกิดจากแนวความคิดเดิมในการเข้าใจว่า เจ้าของเชื้ออสุจิ ไข่ ซึ่งเป็นคู่สมรสเท่านั้นจึงเป็นเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่ ที่นำมาผสมกันตามวิธีการธรรมชาติ และนำมาซึ่งการให้กำเนิดบุตร แต่จากวิธีการรับตั้งครรภ์เมื่อนำมาใช้ร่วมกับวิธี AID และ I.V.F. จะพบว่าเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่ อาจไม่ใช่คู่สมรส ซึ่งอาจเป็นหญิงรับตั้งครรภ์ หรือผู้บริจาคเชื้ออสุจิ หรือผู้บริจาคไข่ หรือก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับคู่สมรสในลักษณะของการแต่งงาน อยู่กินกันฉันทามีภรรยาจนให้กำเนิดบุตรเหมือนลักษณะการมีคู่ หรือการรับตั้งครรภ์ แบบมีเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงจากแนวความคิดเดิมในเรื่องครอบครัวที่ทำให้การให้กำเนิดบุตรจำเป็นต้องมาจากการอยู่ร่วมกันฉันทามีภรรยาของบิดามารดาเท่านั้น

เอง สิ่งเหล่านี้ทำให้ต้องพิจารณาว่าแนวความคิดทางชีววิทยาเพียงประการเดียวจะเพียงพอต่อการพิจารณาความเป็นบิดามารดาหรือไม่อย่างไร

ความเป็นบิดามารดาจากแนวความคิดทางชีววิทยา

คำว่า “ผู้ให้กำเนิด” แสดงความหมายของการเป็นบิดามารดาอย่างชัดเจนว่าเป็นผู้มีความผูกพันทางสายเลือดกับเด็ก นับตั้งแต่ชีวิตของเขาหรือเธอถูกก่อกำเนิดขึ้นภายในครรภ์ของผู้เป็นบิดามารดา จากความสัมพันธ์อันลึกซึ้งทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ นำมาซึ่งการให้กำเนิดชีวิตใหม่ แต่การรับตั้งครรภ์กลับทำให้ความหมาย “ผู้ให้กำเนิด” เปลี่ยนแปลงไป และทำให้การพิจารณาความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยามีความสำคัญ และซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากผู้ที่ถูกพิจารณาว่า มีความสัมพันธ์ทางชีววิทยากับเด็กมิได้หลายบุคคล ไม่ว่าจะเป็นคู่สมรสที่มีบุตรยาก หญิงรับตั้งครรภ์ ผู้บริจาคเชื้ออสุจิหรือไข่ แล้วแต่ว่าเด็กเกิดจากเชื้ออสุจิและไข่ของใคร ก่อนที่จะพิจารณาความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยาของเด็ก ผู้เขียนขออธิบายแนวความคิดทางด้านชีววิทยาซึ่งนำไปสู่การพิจารณาความเป็นบิดามารดาจากเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่ เพื่อเป็นพื้นฐานพอสังเขป

ความเป็นมาของแนวความคิดทางชีววิทยากับการให้กำเนิดบุตร

เด็กทารกถือกำเนิดขึ้นจากการรวมกันของเชื้ออสุจิจากบิดา และไข่จากมารดา ซึ่งต่างเป็นเซลล์สืบพันธุ์ของมนุษย์ (Gametes) เป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ก่อกำเนิดภายในครรภ์ของมารดา ซึ่งจะค่อย ๆ พัฒนาลักษณะรูปร่างจากก้อนเนื้อเล็ก ๆ เปลี่ยนแปลงไปเป็นทารกที่สมบูรณ์ในระยะเวลา 9 เดือนจนกระทั่งคลอด ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดดังกล่าวทำให้มนุษย์สามารถเข้าไปควบคุมกลไกของการกำเนิดชีวิต นำไปสู่วิธีการคุมกำเนิดทำให้คู่สมรสกำหนดความต้องการระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ กับความปรารถนาในการมีบุตรออกจากกันได้ ซึ่งวิธีการคุมกำเนิดก็คือการใช้วิธีการใด ๆ ก็ตามที่ขัดขวางไม่ให้เชื้ออสุจิมาผสมกับไข่นั้นเอง การศึกษาทางชีววิทยาเกี่ยวกับระบบการสืบพันธุ์และให้กำเนิดบุตรที่ลึกซึ้งมากขึ้น รวมไปถึง

ความรู้ความเข้าใจในกลไกทางชีวเคมี และเทคโนโลยีชีวภาพอื่น ๆ¹ นำไปสู่การช่วยให้คู่สมรสที่มีบุตรยากสามารถให้กำเนิดบุตรที่มีความสัมพันธ์ทางชีววิทยากับตน โดยการนำเซลล์สืบพันธุ์ของเพศชาย คือเชื้ออสุจิ และเซลล์สืบพันธุ์ของเพศหญิง คือไข่ นำมาปฏิสนธิ (Fertilization) ภายนอกร่างกาย และนำกลับไปไว้ในร่างกายของหญิงที่รับตั้งครรภ์ได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้การรับตั้งครรภ์สามารถพิจารณาได้เป็น 3 ประเภทดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2

การพิจารณาในบทที่แล้วทำให้เข้าใจได้ว่าแนวความคิดทางชีววิทยา ที่นำมาใช้เกี่ยวกับกฎหมายในครอบครัว ยังไม่สามารถหาเกณฑ์ตัดสินว่า ใครคือบิดามารดาของเด็ก โดยเฉพาะเมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดของคดี “เบบี้ เอ็ม” ซึ่งหญิงรับตั้งครรภ์เป็นเจ้าของไข่ เป็นการทำสัญญารับจ้างตั้งครรภ์ซึ่งหญิงรับจ้างตั้งครรภ์และสามีของคู่สมรส ซึ่งเป็นเจ้าของเชื้ออสุจิต่างมีความสัมพันธ์ทางชีววิทยากับเด็กด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย แม้ว่าศาลจะพิจารณาให้บิดาเป็นฝ่ายได้รับสิทธิในการเลี้ยงดูเด็ก แต่ก็ยังมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงความไม่ยุติธรรมในการตัดสินของฝ่ายสนับสนุนความเป็นมารดาของหญิงรับจ้างตั้งครรภ์ ดังนั้น ในบทนี้ผู้เขียนจะขอพิจารณาปัญหาความเป็นบิดามารดาที่เกิดขึ้น โดยใช้มนทัศน์ทางปรัชญามาวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบและค้นหาแนวทางการตัดสินที่ชอบธรรมต่อไป ซึ่งจะวิเคราะห์ในปัญหาดังต่อไปนี้คือ

ปัญหาการอ้างสิทธิความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยา

ปัญหาดังกล่าวถูกมองว่า ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีอยู่ในข้อตกลงหรือสัญญาจ้างตั้งครรภ์ ดูเหมือนจะเอื้อประโยชน์ให้กับบิดาทางชีววิทยาในการอ้างสิทธิความเป็นบิดาเพื่อการเลี้ยงดูบุตรมากกว่า โดยเฉพาะข้อกำหนดสำคัญที่ให้หญิงรับตั้งครรภ์ยินยอมสละสิทธิและหน้าที่ในความเป็นมารดาของเด็กภายหลังการคลอดโดยเร็วที่สุด เพื่อส่งมอบเด็กให้กับคู่สมรสนั้น อาจมองได้ว่า การทำสัญญาจ้างตั้งครรภ์สร้างข้อกำหนดหรือเงื่อนไขจากความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นบิดามารดาที่ไม่ได้เกิดจากทัศนะของความเท่าเทียมกันทางเพศในเรื่องการให้กำเนิด

¹ Peter Singer and others, *Embryo Experimentation* (Cambridge : Cambridge University Press, 1990), PP.6-9

สิ่งที่ผู้เขียนจะวิเคราะห์ต่อไปคือ ทักษะของความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ ซึ่งพิจารณาจากข้อเท็จจริงทางด้านสรีรวิทยาของการให้กำเนิดบุตรของชายและหญิงที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดโลกทัศน์แบบเพศชายต่อการให้กำเนิดบุตรต่างไปจากฝ่ายหญิง และมีผลทำให้ข้อตกลงในการทำสัญญารับจ้างตั้งครรภ์เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับบิดาทางชีววิทยามากกว่ามารดาทางชีววิทยา ต่อจากนั้นผู้เขียนจะนำโลกทัศน์แบบหญิงหรือโลกทัศน์ของความเป็นมารดา มารดา มาร่วมเป็นพื้นฐานในการสร้างข้อกำหนดหรือเงื่อนไขของการรับตั้งครรภ์ ซึ่งอาจเป็นแนวทางหนึ่งในการทำให้สัญญารับจ้างตั้งครรภ์มีความชอบธรรมมากขึ้น และการเสนอโลกทัศน์แบบเพศชายและเพศหญิง ยังสามารถนำไปใช้ในการตัดสินปัญหาความเป็นมารดา ระหว่างมารดาผู้ตั้งครรภ์ กับมารดาทางชีววิทยาอีกด้วย

ความแตกต่างระหว่างโลกทัศน์แบบเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับการให้กำเนิดบุตร

จากการศึกษาประเด็นปัญหาจริยธรรมกับการรับตั้งครรภ์ในกรณี "เบบี เอ็ม" ปัญหาที่ต้องคำนึงอยู่เสมอก็คือ ข้อกำหนดให้หญิงรับตั้งครรภ์ต้องเปิดเผยตนความเป็นมารดาของเด็กภายหลังคลอดโดยเร็วที่สุด เสมือนต้องการให้หญิงรับตั้งครรภ์ตัดความสัมพันธ์ที่ตนมีกับเด็กโดยเร็ว ขณะเดียวกันก็เป็นการเอื้อประโยชน์ให้คู่สมรสได้สร้างสัมพันธภาพกับเด็กให้เหมือนกับตนเป็นบิดามารดาที่แท้จริง การกระทำเช่นนี้ต่างก็ส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจของทุกฝ่าย แต่ดูเหมือนว่าข้อกำหนดเช่นนี้ได้คำนึงถึงภาวะจิตใจของหญิงรับตั้งครรภ์ที่มีต่อบุตรของเธอ ตลอดระยะเวลา 9 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งความผูกพันนี้ทำให้หญิงรับตั้งครรภ์หลายรายปฏิเสธที่จะยกบุตรให้กับบิดามารดาทางสังคม การละเลยความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างมารดา กับบุตรขณะตั้งครรภ์นี้ นักปรัชญา เช่น เอเดการ์ เพจ และนักคิดในกลุ่มสตรีนิยมบางคน มองว่าแนวความคิดเช่นนี้ เหมือนเป็นการใช้มุมมองของฝ่ายชายเป็นจุดศูนย์กลาง (A Male - Centered Perspective) ในการกำหนดข้อตกลงการทำสัญญารับจ้างตั้งครรภ์ ซึ่งผู้เขียนขอเรียกว่า โลกทัศน์แบบเพศชาย

เห็นชัดเจนว่า ที่ผู้ชายน่าจะเห็นว่า ทฤษฎีนี้ควรเป็นที่ยอมรับมากกว่าผู้หญิงนี้ อาจจะเป็นเพราะสำหรับผู้ชาย คำถามที่ว่า เขาเป็น

บิดาที่แท้จริงของเด็กเป็นปัญหาเดียวกับที่ว่า เมล็ดพันธุ์มาจากร่างกาย
 ของเขาหรือเปล่า และนี่ก็กำหนดมุมมองของชาย ซึ่งทำให้เขาตอบ
 ปัญหาที่ว่า ใครคือมารดาแท้จริง คำตอบก็คือ ต้องดูจากเมล็ดพันธุ์²

ข้อความข้างต้นแสดงถึงโลกทัศน์แบบเพศชายต่อความเป็นบิดา โดยการเปรียบเทียบว่า
 เด็กเสมือนเป็นเมล็ดพันธุ์ที่มาจากบิดา เมล็ดพันธุ์ที่เติบโตเป็นเด็กนั้นคือเชื้ออสุจิจากร่างกาย
 ของบิดา โลกทัศน์เช่นนี้เป็นไปตามความเข้าใจต่อการให้กำเนิดบุตรจากประสบการณ์ของผู้ชาย

ดังนั้น หากนำโลกทัศน์แบบเพศชายไปพิจารณาความเป็นมารดา ก็ย่อมเข้าใจได้ว่า
 เด็กเสมือนเมล็ดพันธุ์ที่มาจากมารดา เมล็ดพันธุ์ที่เติบโตเป็นเด็กคือ ไข่ที่มาจากร่างกายของ
 มารดา แม้ว่าโลกทัศน์นี้จะไม่ผิดไปจากความรู้ทางชีววิทยาแต่ก็ไม่สมบูรณ์ เพราะประสบการณ์
 ในการให้กำเนิดของชายและหญิงแตกต่างกัน ด้วยเหตุว่า แม้เชื้ออสุจิจากร่างกายของบิดา
 และไข่จากร่างกายของมารดาจริง แต่ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อเชื้ออสุจิและ
 ไข่มารวมเป็นตัวอ่อนแล้ว การจะดำรงชีวิตและพัฒนาเป็นทารกที่สมบูรณ์ได้นั้น ต้องอาศัย
 ครรภ์ของมารดาเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตต่อไปอีก 9 เดือน ประสบการณ์ในการตั้งครรภ์จึง
 เป็นลักษณะพิเศษสำหรับผู้หญิงที่ผู้ชายไม่สามารถมีได้ ซึ่งนำไปสู่ความผูกพันอันแนบแน่นที่
 มารดาและบุตรมีต่อกัน ผู้เป็นมารดาสามารถรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของทารกที่กำลังพัฒนา
 ขึ้นภายในร่างกายของตนเอง ดังนั้น ความผูกพันระหว่างมารดาและบุตร ไม่ใช่เพียงความรู้สึก
 ว่าตนเองเป็นเจ้าของไข่ หรือเด็กได้รับการถ่ายทอดพันธุกรรมมาจากตนเท่านั้น แต่ยังมีความรู้สึก
 ที่เกิดจากสัมผัสสภาพอย่างลึกซึ้งในขณะที่ตนเองตั้งครรภ์อยู่ด้วยสัมผัสภาพที่เกิดขึ้นใน
 ขณะมารดาตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอดบุตรออกมานั้น ถือเป็นมุมมองพิเศษที่เกิดขึ้นจากประสบ
 การณ์ตรงของความเป็นมารดา ที่ความเป็นบิดาไม่มี

สำหรับผู้หญิงส่วนใหญ่ ... หลักการสำคัญของความเป็น
 มารดาน่าจะอยู่ที่ความสัมพันธ์พิเศษระหว่างตัวเธอเองและเด็กในครรภ์

² Edgar Page, Taking Surrogacy Seriously in Philosophical Ethics in Reproductive Medicine, (U.K : Manchester University Press, 1990), P.62

และเด็กที่ได้รับการทำนุบำรุงในร่างกายของเธอ และอยู่ที่ข้อเท็จจริง
ว่า เธอคลอดเด็ก จะแปลกมากถ้าสิ่งนี้ไม่ได้ให้มุมมองที่แตกต่างไปแก่
สตรีเกี่ยวกับการให้กำเนิดและความเป็นบิดามารดา มุมมองนี้จะ
อธิบายให้เห็นถึงปฏิกิริยาของพวกเขาต่อทฤษฎี นโยบายและการกระทำ
ซึ่งพวกเขาพบว่า ช้อนมุมมองที่ต่างไปและช้อนมุมมองที่เป็นศัตรูกับ
พวกเขาไว้

ผู้เขียนขอเสนอการพิจารณาความแตกต่างในการให้กำเนิดบุตรอันมีพื้นฐานแนว
ความคิดทางชีววิทยา อันมีผลทำให้เกิดโลกทัศน์แบบเพศชายไม่เหมือนกับโลกทัศน์แบบเพศ
หญิง และหากนำโลกทัศน์แบบเพศชายมาใช้ในการให้กำเนิดบุตรของมารดาแล้ว จะทำให้
ความหมายของความเป็นมารดาไม่สมบูรณ์ ด้วยการอ้าง เหตุผลดังนี้

เด็กเป็นสิ่งที่เกิดจากเชื้ออสุจิ
เชื้ออสุจิเป็นสิ่งที่มาจากบิดา
ดังนั้นเด็กเป็นสิ่งที่มาจากบิดา
และ เด็กเป็นสิ่งที่เกิดจากไข่
ไข่เป็นสิ่งที่มาจากมารดา
ดังนั้น เด็กเป็นสิ่งที่มาจากมารดา

แต่ความเป็นมารดาไม่ได้มีความหมายเพียงแค่การเป็นเจ้าของไข่เท่านั้น แต่ยังรวมไป
ถึงการตั้งครรภ์ด้วย ดังนั้น มุมมองของผู้หญิงจะให้ข้ออ้างที่แตกต่างไปดังนี้

เด็กเป็นสิ่งที่เกิดจากไข่และการตั้งครรภ์
ไข่และการตั้งครรภ์เป็นสิ่งที่มาจากมารดา
ดังนั้น เด็กเป็นสิ่งที่มาจากมารดา

จากการอ้างเหตุผลข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า การใช้โลกทัศน์แบบเพศชายไม่
สามารถทำให้ความเป็นมารดาสมบูรณ์ได้

จากเหตุผลดังกล่าว ข้อกำหนดที่มีในสัญญารับจ้างตั้งครรภ์เกิดจากโลกทัศน์แบบเพศชายเพียงฝ่ายเดียว เพราะการสร้างเงื่อนไขให้หญิงรับจ้างตั้งครรภ์ยินยอมเพิกถอนและส่งมอบเด็กให้กับคู่สมรสโดยเร็วที่สุด เป็นการแสดงออกถึงการไม่ใส่ใจต่อความผูกพันระหว่างหญิงรับตั้งครรภ์ที่มีต่อบุตรในขณะตั้งครรภ์เลย

การมองว่าหญิงรับจ้างตั้งครรภ์อยู่ในฐานะคู่สัญญา ซึ่งต้องกระทำตามข้อตกลงที่มีอยู่ในสัญญาเท่านั้น เป็นการใช้โลกทัศน์แบบเพศชายที่เพิกเฉยต่อการเป็นมารดาของหญิงรับจ้างตั้งครรภ์ ดังปรากฏจากทัศนะของบริษัทตัวแทนการรับจ้างตั้งครรภ์ (Surrogacy Agent) กล่าวไว้ว่า

... ถ้าหญิงรับจ้างตั้งครรภ์ปฏิเสธที่จะมอบเด็ก เขาจะนำเธอขึ้นศาล และฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายจากเธอให้เธอหมดตัว ถ้าเธอไม่มีเงินเขาจะตามจับเธอ ติดตามเธอไปทั่ว แล้วทำให้ชีวิตของเธอหายนะ ... ไม่มีข้อสงสัยเลยว่าเขาถือคติว่าสัญญาคือสัญญาคือสัญญา ...³

จากข้อความข้างต้นทำให้เราเห็นความไม่เท่าเทียมกันทางเพศที่เกิดขึ้นในสัญญารับจ้างตั้งครรภ์ ที่ใช้โลกทัศน์แบบเพศชาย ดังนั้นปัญหาการอ้างสิทธิความเป็นมารดาระหว่างหญิงรับจ้างตั้งครรภ์กับคู่สมรสที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่เกิดขึ้นกับบิดาทางสังคมเป็นเจ้าของเชื้ออสุจิ หรือมารดาทางสังคมที่เป็นเจ้าของไข่ หญิงรับตั้งครรภ์ไม่สามารถปฏิเสธการมอบบุตรให้แก่คู่สมรสได้เลย แต่ในบทนี้ผู้เขียนกำลังหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้โลกทัศน์แบบเพศหญิงเป็นพื้นฐานในการพิจารณา

โลกทัศน์แบบเพศหญิง หรือ โลกทัศน์ของความเป็นมารดา

กลุ่มที่เห็นด้วยกับหญิงรับจ้างตั้งครรภ์คิดว่าการบังคับให้หญิงรับจ้างตั้งครรภ์ต้องยกบุตรให้บิดามารดาทางสังคมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบธรรม แม้ว่าเธอจะตกลงทำสัญญาเองก็ตาม

³ Ibid., PP.53-54

เนื่องจากคนกลุ่มนี้มองว่าประสบการณ์ในการตั้งครรภ์ของเพศหญิงเป็นที่มาของมุมมองแบบผู้หญิง ต่อการให้กำเนิดบุตร ทำให้เกิดลักษณะพิเศษบางประการ ลักษณะพิเศษบางประการที่มีความเปราะบาง ซึ่งไม่ได้รับการใส่ใจ สิ่งนั้นก็คืความผูกพันของมารดากับเด็ก ในการตั้งครรภ์นั่นเอง

ความผูกพันของมารดาและเด็กในระยะเวลาของการตั้งครรภ์เป็นสิ่งที่ผู้ร่วมทำสัญญารับจ้างตั้งครรภ์ไม่ได้ใส่ใจ ซึ่งเป็นเหตุหนึ่งของการบังคับให้หญิงรับตั้งครรภ์ต้องมอบบุตรให้กับผู้ว่าจ้างตามสัญญา แม้ว่าเธอจะตกลงทำสัญญาด้วยตัวเองก็ตาม ความกดดันเช่นนี้ ทำให้หญิงรับตั้งครรภ์เกิดความรู้สึกกังวล เป็นลักษณะของความเปราะบางที่พิเศษของความเป็นมารดา ซึ่งนำไปสู่เหตุผลในการปฏิเสธการมอบบุตรตามสัญญา เหตุผลดังกล่าวนี้คือ⁴

1) ความกังวลเกี่ยวกับผลโดยตรงของการตั้งครรภ์และการให้กำเนิดบุตร ภาวะจิตใจของมารดา ความรู้สึกของเธอผูกพันกับเด็ก และข้อเท็จจริงว่าแรงผลักดันให้เธอทอดทิ้งเด็กเป็นการสร้างความทุกข์ทรมานและกดดันต่อภาวะทางจิตใจซึ่งเธออาจจะยอมรับไม่ได้ ถึงแม้ว่าผลของการตั้งครรภ์เช่นนี้ เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวาง แต่บ่อยครั้งก็ถูกพิจารณาเป็นเพียงผลกระทบระยะสั้นๆ ที่หญิงรับตั้งครรภ์จะสามารถทำใจได้

2) จากจุดยืนของกลุ่มสตรีนิยมที่มองว่า สัญญาจ้างตั้งครรภ์เป็นการเสนอรูปแบบโลกทัศน์แบบชายซึ่งไม่เข้าใจประสบการณ์ของผู้หญิงต่อลักษณะพิเศษของความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับเด็ก ดังที่ได้นำเสนอมาแล้วว่าโลกทัศน์แบบเพศหญิงจะไม่มุ่งผลักดันให้มารดาทอดทิ้งบุตรของเธอ แม้ว่าเธอตกลงจะทำเช่นนั้นก็ตาม เนื่องจากความซับซ้อนของผลโดยตรงซึ่งปรากฏในข้อที่ 1)

ตลอดชีวิตของผู้หญิงนั้น ไม่ใช่เพียงการตั้งครรภ์เท่านั้น แต่ความคิดเกี่ยวกับบทบาทการให้กำเนิดของพวกเธอแตกต่างจากผู้ชาย และเงื่อนไขสำคัญเหล่านี้ คือความสัมพันธ์พิเศษที่ดำรงอยู่ระหว่างมารดาและบุตรของเธอ เพราะฉะนั้น เราไม่อาจเข้าใจผลของ

⁴ Ibid., P.54

การผลักดันให้หญิงรับตั้งครรภ์ทอดทิ้งเด็กว่า เป็นผลกระทบระยะสั้น
ซึ่งไม่นานก็หายไปได้อีกต่อไป⁵

จากโลกทัศน์แบบเพศหญิงจะทำให้เข้าใจว่า การคิดว่า “ผลโดยตรงของการตั้ง
ครรภ์และการให้กำเนิดบุตร” ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังที่หญิงรับจ้างตั้งครรภ์มอบบุตรให้กับบิดา
มารดาทางสังคม ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นผลกระทบระยะสั้น ดังตัวอย่างของคำสัมภาษณ์ของ
หญิงรับตั้งครรภ์โดยความสมัครใจผู้หนึ่งซึ่งตัวเธอเองก็มีบุตรแล้วถึง 6 คน ก่อนที่จะตัดสินใจ
มาเป็นหญิงรับตั้งครรภ์ เพื่อช่วยคู่สมรสอื่นได้สมหวัง เธอเตือนผู้อื่นให้คิดเกี่ยวกับมัน
พิจารณาผลที่เกิดขึ้นภายหลังอย่างระมัดระวัง เธอกล่าวว่า

“ช่วงระยะเวลาระหว่างตั้งครรภ์ เธอตระหนักเงื่อนไขบาง
อย่างในข้อตกลง โดยเฉพาะเงื่อนไขที่ทำให้เธอไม่สามารถสร้าง
ความสัมพันธ์แบบมารดากับบุตรอย่างสมบูรณ์ได้ ... ฉันตระหนักได้
ว่า แท้จริงฉันต้องการเลี้ยงดูบุตรของตนเอง ภายหลังเด็กเกิดฉันร้อง
ไห้ตลอดเวลา นอนไม่หลับและรู้สึกอยากฆ่าตัวตาย ต่อมาฉันตัดสินใจ
ใจว่า ฉันไม่สามารถมอบบุตรของฉันให้ผู้อื่นได้⁶

ความผูกพันระหว่างมารดากับบุตรที่หญิงรับจ้างตั้งครรภ์มีต่อบุตรไม่ต่างไปจาก
ความรู้สึกของมารดาโดยทั่วไป ผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากต้องมอบบุตรให้แก่คู่สมรสเป็นความ
เจ็บปวดที่คงอยู่ต่อไปยาวนาน ดังปรากฏในประสบการณ์ของหญิงรับตั้งครรภ์ อลิซาเบธ เคน
หลังจากที่เธอได้มอบเด็กให้แก่ผู้ว่าจ้างไปนานนับปี เธอก็ยังคงตกอยู่ในความทุกข์ทรมานกับ
ความรู้สึกเศร้าเสียใจต่อการรับตั้งครรภ์ที่ต้องยกบุตรให้กับผู้อื่น

... ฉันเชื่อมั่นว่า ฉันกำลังจะตาย ... ฉันรู้สึกป่วยไข้และไม่มีความสุขตลอดเวลา⁷

⁵ Ibid.

⁶ Micheal Roberts, “Agony of a Hired Mom,” Paper collected from Monash
University

⁷ Gena Korea, “Shadow for the Surrogacy Industry,” Paper from the Age
1988

3) เป็นการเปรียบเทียบระหว่างมารดาตามปกติกับหญิงรับตั้งครรภ์จากข้อเท็จจริงว่า เราไม่ยอมให้มารดาสร้างพันธะสัญญาในการทอดทิ้งบุตรไว้ก่อน เพื่อการยกเป็นบุตรบุญธรรมเมื่อเด็กเกิด ซึ่งบางคนคิดว่า ควรนำไปใช้กับหญิงรับตั้งครรภ์ด้วย เพื่อป้องกันหญิงรับจ้างตั้งครรภ์จากภาวะความกดดันทางจิตใจที่ต้องมอบบุตรให้กับคู่สมรสตามพันธะสัญญา

อย่างไรก็ตามผู้เสนอความคิดนี้ไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า หญิงที่ตั้งใจจะเป็นหญิงรับตั้งครรภ์(แต่ยังไม่ได้เป็น) จะตกอยู่ภายใต้ภาวะกดดันทางด้านจิตใจและอาจถูกประณามจากสังคมน้อยกว่า เมื่อตนได้ตั้งครรภ์แล้ว หรือกล่าวอีกในหนึ่งก็คือ หญิงที่ตั้งใจจะเป็นหญิงรับตั้งครรภ์ไม่ได้คาดคิดว่าตนจะตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่เลวร้ายมากขึ้นเมื่อตนตั้งครรภ์แล้ว

4) ถ้าเราเชื่อว่าการเป็นมารดาทางชีวภาพไม่ควรถูกกีดกัน หรือถูกกีดรองสิทธิความเป็นมารดาจากบุตรของเธอ ในทำนองเดียวกันเราก็ควรเชื่อด้วยว่า หญิงรับตั้งครรภ์ก็ไม่ควรถูกกีดกันจากบุตรของเธอด้วย ทั้งนี้เพราะเราเห็นความสำคัญว่า ความผูกพันระหว่างมารดาและเด็กเป็นโครงสร้างพื้นฐาน และองค์ประกอบสำคัญของครอบครัว และถ้าเราถือว่าการที่มารดาควรอยู่ร่วมกับบุตร ดังนั้นเราก็ควรเชื่อด้วยว่า บุตรไม่ควรถูกยกให้กับผู้อื่น

จากเหตุผลทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมา แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและเด็กว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นเหตุผลที่เพียงพอต่อการยอมรับว่า โลกทัศน์แบบเพศหญิงมีความละเอียดอ่อนและเปราะบางอย่างยิ่งต่อการให้กำเนิดทารก และควรเปิดโอกาสให้หญิงรับจ้างตั้งครรภ์สามารถปฏิเสธ การมอบบุตรให้แก่คู่สมรสได้ โดยเฉพาะหญิงรับจ้างตั้งครรภ์ที่เกิด

ความรู้สึกผูกพันกับบุตรอย่างลึกซึ้ง จนกระทั่งนำไปสู่ความทุกข์ ทรมานทางร่างกาย ภาวะกดดันทางจิตใจอย่างรุนแรง อันเป็นเหตุนำมาซึ่งการเปลี่ยนใจที่จะขอสิทธิในการเลี้ยงดูบุตรกลับคืนมา ดังนั้นปัญหาเรื่องการปฏิเสธการมอบบุตรของหญิงรับตั้งครรภ์จึงมีแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นได้ในระดับหนึ่ง โดยการนำเหตุผลจากโลกทัศน์แบบเพศหญิง มาเป็นแนวทางในการพิจารณาร่วมกับโลกทัศน์แบบเพศชายเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงข้อกำหนดการทำสัญญาจ้างตั้งครรภ์ให้มีความชอบธรรมต่อการอ้างสิทธิความเป็นบิดาและมารดาทาง

ชีววิทยาให้มีความเสมอภาคกัน ขณะเดียวกันเป็นเหตุผลที่สำคัญในการวิเคราะห์เปรียบเทียบให้เห็นถึงความสำคัญของความเป็นมารดาของหญิงรับตั้งครรภ์โดยสมบูรณ์ ที่แม้ว่าเธอจะเป็นเพียงผู้รับตั้งครรภ์เท่านั้น แต่เราไม่สามารถปฏิเสธข้อเท็จจริงว่าพัฒนาการของทารกที่จะเปลี่ยนแปลงรูปร่างจากการแบ่งตัวของเซลล์สืบพันธุ์ที่ได้จากบิดามารดาทางชีววิทยาจนกระทั่งเกิดการพัฒนารูปร่างจนเป็นทารกที่สมบูรณ์ภายในครรภ์ของหญิงรับตั้งครรภ์นั้น เกิดจากการปกป้องคุ้มครองและได้รับการถ่ายทอดสารอาหาร บำจายทางกายภาพที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของทารกจากร่างกายของหญิงรับตั้งครรภ์ และที่จะขาดเสียมิได้คือ ความผูกพันทางด้านจิตใจระหว่างมารดาและทารก มารดาผู้ตั้งครรภ์เท่านั้น จะรับรู้ถึงสัมผัสที่ส่งถึงกันและกันได้นับแต่การรับรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์จนกระทั่งเด็กสามารถเคลื่อนไหวภายในครรภ์ ซึ่งเป็นเสมือนการส่งสัญญาณจากเด็กให้มารดาได้รับรู้ได้อย่างหนึ่ง

ผู้เขียนขอสรุปว่าหากเราจะพิจารณาความสัมพันธ์ทางชีววิทยา ระหว่างบิดามารดาและบุตร เป็นแนวทางสำคัญ โลกทัศน์เกี่ยวกับการให้กำเนิดบุตรทั้งชายและหญิง ทำให้มองเห็นอย่างชัดเจนว่าประสบการณ์ในการตั้งครรภ์ของผู้หญิงทำให้ข้ออ้างความเป็นมารดานี้ น้ำหนักมากกว่าความเป็นบิดาทางชีววิทยา และในขณะเดียวกันข้อถกเถียงในกรณีที่ยุติการตั้งครรภ์จากไข่ของมารดาทางสังคม เราควรยอมรับความเป็นมารดาทางชีววิทยาจากการเป็นเจ้าของไข่ เท่าเทียมกับความเป็นมารดาของหญิงรับตั้งครรภ์ เพราะทั้งคู่มีความสัมพันธ์ (แม้จะในรูปแบบที่ต่างกัน) กับเด็ก

ปัญหาความเป็นมารดา ระหว่างมารดาผู้บริจาคไข่ มารดาทางสังคมซึ่งเป็นเจ้าของไข่ และมารดาผู้รับตั้งครรภ์

นอกจากการใช้โลกทัศน์ในการให้กำเนิดบุตรแล้ว แนวความคิดในเรื่องการบริจาคเชื้อสุมิและไข่ มีความสำคัญต่อการพิจารณาเปรียบเทียบต่อความเป็นบิดามารดา ทั้งในประเด็นเรื่องความเป็นมารดา และปัญหาเรื่องการเพิกถอนสิทธิความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยาด้วย ผู้เขียนจึงขอเริ่มต้นด้วยการอภิปรายในประเด็นเรื่องการบริจาคเป็นอันดับแรก

ปัญหาเรื่องความเป็นมารดาของการบริจาคไข่~

เนื่องจากการบริจาคมีความหมายเกี่ยวข้องกับความเป็นเจ้าของ และสิทธิในทรัพย์สินที่มีความหมายกว้าง ดังนั้น ผู้เขียนจะพิจารณาการบริจาคเฉพาะในขอบเขตความหมายของการบริจาคทรัพย์สินในร่างกายของมนุษย์เท่านั้นอันมีพื้นฐานมาจากสิทธิต่อร่างกายของตนเอง โดยการนำเรื่องการบริจาคโลหิตมาใช้เป็นแนวทางในการประกอบการพิจารณา เพื่อนำมาใช้กับการบริจาคเชื้ออสุจิ และไข่ต่อไป

ความหมายโดยทั่วไปของการบริจาค~

การบริจาคเป็นการกระทำที่เกิดจากความสมัครใจและกระทำโดยเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น (altruism) เป็นสำคัญ เช่น การบริจาคโลหิต การบริจาคอวัยวะ เป็นต้น โดยเฉพาะการบริจาคโลหิต ทำให้เราเห็นได้อย่างชัดเจนว่า เป็นการกระทำที่เกิดจากความปรารถนาในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เราตระหนักถึงความสำคัญของโลหิตว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่มนุษย์จะขาดเสียมิได้ ธรรมชาติสร้างให้ร่างกายผลิตโลหิตขึ้นมาใช้หมุนเวียนต่อเม็ดเลือดที่ตายไปอยู่ตลอดเวลา แต่ในบางครั้งร่างกายก็ไม่สามารถผลิตเลือดทดแทนได้ทัน อาจเกิดจากการได้รับอุบัติเหตุ การผ่าตัด เป็นต้น ผู้ป่วยเหล่านี้ มีความต้องการโลหิตเพื่อการดำรงชีวิต การบริจาคจึงมีความหมายที่เกิดจากการกระทำโดยความสมัครใจ และเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน เพราะการบริจาคไม่มีรูปแบบของพันธะสัญญา ข้อผูกมัดทางกฎหมาย การบังคับ การข่มขู่ เป็นการกระทำลงไปโดยไม่มี ความลังเลว่ามันเป็นความผิด และไม่หวังสิ่งใดตอบแทนดังคำกล่าวของผู้บริจาคเลือดผู้หนึ่ง ซึ่งกล่าวว่า

เราไม่สามารถหาเลือดได้ตามซูเปอร์มาร์เก็ต หรือร้าน

ค้าปลีก เราต้องเสนอให้ด้วยตัวของเราเอง ผู้ป่วยไม่สามารถลุกจาก

เตียงมาขอโลหิตของคุณ 1/4 แกลลอนเพื่อช่วยชีวิตพวกเขา ดังนั้น

ฉันจึงมาหาคุณโดยหวังว่าจะช่วยคนที่ต้องการเลือดได้⁸

⁸ Peter Singer, Altruism and Commerce, *Philosophy and Public Affairs* 2 No.3 :

ผู้บริจาคเลือดโดยส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าการบริจาคเลือดเป็นสิ่งที่ดี เป็นการแสดงออกถึงความเสียสละ ความเมตตาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวและไม่จำเป็นต้องเจาะจงว่า เลือดของตนจะต้องมอบให้กับผู้ใด เป็นการให้โดยไม่เลือกว่า ผู้รับจะมีฐานะ เพศ ชาติ ชั้นวรรณะ หรือศาสนาใด

ความหมายของการบริจาคในรูปแบบนี้ ทำให้นักปรัชญาบางคนเปรียบเทียบการบริจาคเสมือนเป็นของขวัญ เป็นพันธะที่เกิดขึ้นระหว่างคนแปลกหน้า โดยผู้บริจาคเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น โดยไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่คุณเองรู้จัก และไม่หวังว่าผู้รับบริจาคต้องมาตอบแทนอะไรกับตน

จากลักษณะเช่นนี้ ทำให้ออกเหนือจาก ความหมายของการบริจาคในด้านการสละสิทธิในความเป็นเจ้าของแล้ว ความหมายที่ผู้เขียนคิดว่า เป็นสิ่งสำคัญในการบริจาคก็คือ เจตนาหรือแรงผลักดันที่เกิดขึ้นของผู้บริจาคในอันที่จะมอบ "ทรัพย์สิน" นั้นให้แก่ผู้ต้องการหรือผู้รับด้วยความสมัครใจและหวังให้ผู้รับมีชีวิตที่ดีขึ้นดังเช่น ผู้บริจาคเลือดย่อมมีเจตนาที่จะมอบเลือดให้แก่ผู้ป่วยที่ต้องการเลือดนั้น ไม่ใช่ว่าการบริจาคจะเป็นการกระทำโดยเลื่อนลอย แม้ว่าผู้บริจาคเลือดจะมอบให้โดยการไม่หวังผลตอบแทนใดๆ แต่ก็คงไม่ประสงค์จะให้นำเลือดที่ตนบริจาคไปให้แก่ผู้อื่นหรือเพื่อผลประโยชน์อื่นเป็นแน่ ดังนั้น ผู้เขียนจึงขอสรุปว่า การบริจาคในที่นี้ จึงมีความหมาย

1) การบริจาคเป็นการกระทำที่ต้องเกิดจากความสมัครใจและเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน ดังนั้น จึงถือได้ว่า ผู้บริจาคมีเจตนาในการสละความเป็นเจ้าของทรัพย์สินเพื่อมอบให้กับผู้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นการสละสิทธิและหน้าที่ที่ผู้บริจาคมีต่อ "ทรัพย์สิน" นั้น

2) การบริจาค แม้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนใดๆ การบริจาคก็มีจุดมุ่งหมาย หรือเจตนาของการบริจาคในตัวของมันเอง เป็นเจตนาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้และผู้รับอย่างมีจุดมุ่งหมาย เช่น เจตนาในการบริจาคเลือด ผู้ให้หรือผู้บริจาคเจตนามอบ "เลือด" ให้กับใครก็ได้โดยไม่เจาะจง แต่อย่างน้อยก็เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องการเลือด ในกรณีการบริจาค

เชื้ออสุจิ ผู้บริจาคย่อมมีจุดมุ่งหมายในการบริจาคเพื่อมอบให้แก่ผู้มีปัญหาทางด้านการมีบุตร และผู้รับก็ควรเป็นคู่สมรสที่ต้องการมีบุตร

การบริจาคไข่กับการเป็นมารดา~

การบริจาคไข่เมื่อถูกนำมาใช้กับการรับตั้งครรภ์ ทำให้เกิดผู้มีสิทธิในการอ้างความเป็นมารดาจากความสัมพันธ์ทางชีววิทยาได้ถึง 3 คน กล่าวคือมารดาผู้บริจาคไข่ มารดาทางสังคมซึ่งเป็นเจ้าของไข่ และหญิงรับตั้งครรภ์ จากปัญหาดังกล่าวมุมมองของผู้หญิงเพียงอย่างเดียวไม่สามารถใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินความเป็นมารดาได้ แต่ปัญหานี้มีผู้เสนอแนวความคิดในเรื่องการบริจาคไข่ ซึ่งผู้เขียนคิดว่า สามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเรื่องการอ้างสิทธิความเป็นมารดาได้ เนื่องจากเชื้ออสุจิและไข่มีความสำคัญต่อการให้กำเนิดชีวิตมนุษย์ และความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ดังนั้นการบริจาคเชื้ออสุจิและไข่ ในกรณีการรับตั้งครรภ์จึงมีผลต่อปัญหาเรื่องความเป็นบิดามารดาด้วย เพราะผู้บริจาคเชื้ออสุจิและไข่ย่อมมีความสัมพันธ์ทางชีววิทยากับเด็ก ที่เกิดขึ้นจากการนำเชื้ออสุจิและไข่ไปใช้ในคู่สมรสที่ต้องการมีบุตร หรือหญิงรับตั้งครรภ์

ดังนั้นความหมายของการบริจาคจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพิจารณาว่า เราจะยอมรับให้การบริจาคเชื้ออสุจิหรือไข่ เป็นการแสดงการสละสิทธิ และพันธะหน้าที่ต่อความเป็นเจ้าของเชื้ออสุจิหรือไข่เช่นเดียวกับการบริจาคทรัพย์สินในร่างกายอย่างอื่นหรือไม่ ถ้าเรายอมรับการบริจาคเชื้ออสุจิหรือไข่ว่าเป็นการสละสิทธิ และพันธะหน้าที่ความเป็นเจ้าของ ก็แสดงว่าเรายอมรับให้สามารถเฟิกถอน และส่งมอบความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยาได้เช่นกัน มีผู้เสนอหลักการความเป็นมารดาจากแนวความคิดเรื่องการบริจาคที่นำมาพิจารณา ในที่นี้ 3 หลักการคือ

หลักการของวอร์นอค

เป็นหลักการสำคัญที่ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินสิทธิของความเป็นมารดาของผู้บริจาค ซึ่งหลักการนี้ ถูกเสนอไว้ในรายงานการประชุมที่เรียกว่า รายงานของวอร์นอค (Warnock Report) ซึ่งผู้เขียนขอเรียกข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริจาคไข่ การรับตั้งครรภ์

และความเป็นมารดาที่ปรากฏในรายงานของวอร์นอคนี้ว่า “หลักการของวอร์นอค” โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่องทารกซึ่งเกิดจากการบริจาคไข่ไว้ว่า

หากเด็กที่เกิดจากหญิงเป็นผลสืบเนื่องมาจากการบริจาคไข่ของผู้อื่น หญิงนั้นเป็นผู้ให้กำเนิดในทุกกรณี ควรพิจารณาตามกฎหมายว่าเป็นมารดาของเด็ก และผู้บริจาคไข่ก็ไม่ควรมีสติหรือพันธะใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพการสมรสของผู้หญิงที่ไม่ใช่เจ้าของไข่ เป็นการยอมรับปัญหาอย่างกว้าง ๆ และเป็นผลจากการนำพื้นฐานของเหตุผลการบริจาคมาใช้ ถึงแม้ว่า ต่อมาจะพบว่าพื้นฐานที่แท้จริงของความเป็นมารดาอาจจะไม่ได้เป็นวิธีทางชีววิทยาก็ตาม บท 27 ของ HFEA* กล่าวถึงผลของวิธีการนี้ว่า กล่าวได้ว่าหญิงผู้ซึ่งกำลังตั้งครรภ์คือ มารดา โดยไม่คำนึงถึงความเกี่ยวข้องทางพันธุกรรมกับเด็ก⁹

จากหลักการข้างต้น เอ็ดการ์ เพจ (Edgar Page) นำไปวิเคราะห์ว่าหลักการของวอร์นอคมีประเด็นที่สำคัญคือ¹⁰

- 1) การบริจาคไข่ ถือว่าเป็นการสละสิทธิและพันธะหน้าที่ใดๆที่ผู้บริจาคมีต่อเด็กที่เกิดจากไข่ของตนหมดสิ้นลง
- 2) หญิงผู้รับตั้งครรภ์ ควรถูกพิจารณาว่าเป็นมารดาของเด็กโดยไม่คำนึงถึงว่าเด็กเกิดมาจากไข่ของหญิงผู้ใด เรียกว่าเป็นกฎของวอร์นอคหรือกฎของมารดาผู้ให้กำเนิด ในที่นี้ หมายถึงมารดาผู้คลอดเด็ก (Warnock's Rule or Birth-Mother Rule) และเพื่อไม่ให้เกิด

* HFEA = The Human Fertilization and Embryology Act 1990

⁹ Warnock Report quoted in Athena Liu, *Artificial Reproduction and Reproductive Rights* (GB : Billing & Sons, 1991), P.78

¹⁰ Edgar Page, “Donation Surrogacy and Adoption” in *Applied Philosophy : Moral and Metaphysics in Contemporary Debate* Eds. Brenda Almond and Donald Hill (Cornwall : Padstow) 1991, P.273

ความสับสนในความหมายของคำว่า ‘ผู้ให้กำเนิด’ ซึ่งหมายถึง มารดาทางชีววิทยา ผู้เขียนจึงขอเรียกกฎนี้ว่า “กฎของมารดาผู้ตั้งครรภ์”

หลักการของวอร์นอคไม่ได้คำนึงถึงเรื่องความสัมพันธ์ทางชีววิทยาระหว่างเด็กและผู้ตั้งครรภ์ เนื่องจากวอร์นอคเสนอหลักการนี้ เพื่อนำไปใช้ในกรณีการบริจาคไข่ให้ภรรยาของคู่สมรสเป็นผู้ตั้งครรภ์โดยตรง แต่เมื่อนำหลักการของวอร์นอคมาใช้กับการรับตั้งครรภ์ จึงนำไปสู่ข้อถกเถียงในเรื่องการให้มารดาผู้ตั้งครรภ์กลายเป็นมารดาของเด็ก โดยไม่คิดถึงความสัมพันธ์ของผู้เป็นเจ้าของไข่

ตามหลักการข้อแรกของวอร์นอค เป็นการให้ความสำคัญของการบริจาคไข่ ว่าเป็นการละสิทธิและหน้าที่ทุกประเภทที่ผู้บริจาคมีต่อเด็กที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้ให้เหตุผลว่า ไข่ถูกบริจาคมาให้แก่ผู้ใด ซึ่งมีความสำคัญต่อการบ่งว่า สิทธิและหน้าที่ความเป็นบิดามารดาของผู้บริจาคถูกถ่ายทอดมาให้ใคร และเมื่อพิจารณาข้ออ้างที่ตามมา บอกว่า ใครก็ตามที่เป็นหญิงซึ่งตั้งครรภ์ และให้กำเนิดเด็กจากไข่ที่ถูกบริจาคมานั้นคือ มารดาที่แท้จริงของเด็ก ทำให้เราเข้าใจตามข้ออ้างทั้ง 2 นี้ว่า หญิงรับตั้งครรภ์กลายเป็นเจ้าของเด็กที่เกิดจากการบริจาคไข่ เพราะว่าเธอคือผู้ตั้งครรภ์และให้กำเนิดเด็กผู้นั้น แต่ไม่ใช่เพราะไข่ได้ถูกบริจาคมาให้แก่เธอ

วอร์นอคไม่ได้พิจารณาเรื่องการถ่ายทอดสิทธิความเป็นมารดาทางชีววิทยา อาจเป็นเพราะว่าวอร์นอคพยายามจะทำให้การบริจาคไข่มาสู่มารดาทางสังคมในกรณีที่การบริจาคไข่ถูกนำไปใช้กับภรรยาโดยตรง (ไม่ใช่กรณีการรับตั้งครรภ์) เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการพิจารณาให้มารดาทางสังคมหรือภรรยาผู้รับบริจาคไข่นั้น ได้รับสิทธิและหน้าที่ในการเป็นมารดาของเด็กไปโดยปริยาย

การนำหลักการของวอร์นอคเกิดปัญหา เมื่อถูกนำมาใช้กับการรับตั้งครรภ์ เพราะหญิงรับตั้งครรภ์โดยสมบูรณ์จะกลายเป็นมารดาที่แท้จริงของเด็ก ซึ่งขัดแย้งกับความต้องการของมารดาทางสังคม ซึ่งประสงค์จะเป็นมารดาที่แท้จริงของเด็ก

การพิจารณาปัญหาความเป็นมารดาตามหลักการของวอร์นอคแล้ว ได้วางแนวทางในการพิจารณาไว้เช่นนั้น ทำให้เรามองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น และได้นำไปปรับใช้กับกรณีการรับตั้งกรรม์ตามความคิดของเขาต่อไป

หลักการของเพจ

เพจ เห็นว่า กฎของวอร์นอคไม่อาจครอบคลุมได้ทุกกรณีของการรับตั้งกรรม์ โดยเฉพาะการให้มารดาผู้ตั้งกรรม์ เป็นมารดาที่แท้จริงของเด็ก และมองข้ามสิทธิของมารดาทางชีววิทยา ในกรณีหญิงรับตั้งกรรม์ที่ใช้ไข่ของมารดาทางสังคม หรือกรณีที่ตัวอ่อนเกิดจากเชื้ออสุจิและไข่ของบิดามารดาทางสังคมนั้น เพจเห็นว่า

เมื่อหญิงรับตั้งกรรม์ เด็กที่เกิดจากตัวอ่อนโดยกบรีจาด (ทั่วไป) เธอมีข้ออ้างที่หนักแน่นต่อเด็ก เพราะตัวอ่อนถูกบรีจาดให้เธอ ... แต่แน่นอนถ้าตัวอ่อนที่ส่งผ่านมาสุมตลูก ... ไม่ได้ถูกบรีจาด การอ้างสิทธิของเธอต่อเด็กอาจจะไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะถ้าผู้ให้ตัวอ่อนบ่งบอกอย่างเปิดเผยว่า เด็กที่เกิดมาต้องกลับคืนมาสู่เขา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เขาไม่ได้ให้ตัวอ่อนแก่หญิงรับตั้งกรรม์¹¹

ตามความคิดของเพจ กฎมารดาผู้ตั้งกรรม์ไม่ควรนำมาใช้กับหญิงรับตั้งกรรม์โดยสมบูรณ์ ในกรณีที่เด็กเกิดจากการปฏิสนธิของเชื้ออสุจิและไข่ของคู่สมรส หรือเกิดจากไข่ของมารดาทางสังคม เพราะเขาคิดว่า การตัดสินใจตามกฎเช่นนั้นไม่ยุติธรรมต่อคู่สมรส ซึ่งต้องการมีบุตรเป็นของตนเอง เพราะทั้งคู่ไม่ได้มีเจตนาที่จะสละสิทธิ์ และเพิกถอนความเป็นบิดามารดาไปให้หญิงรับตั้งกรรม์

ประเด็นที่น่าสนใจของเพจ คือ เขาให้ความสำคัญต่อเจตนาของผู้เป็นเจ้าของเซลล์สืบพันธุ์หรือตัวอ่อนด้วยว่าเจ้าของมีเจตนาบรีจาดเซลล์สืบพันธุ์ของเขาหรือไม่ โดยเฉพาะกรณีคู่สมรสนำตัวอ่อนที่เกิดจากเซลล์สืบพันธุ์ของคนทั้งสองไปฝากไว้ในครรภ์ของหญิงรับตั้งกรรม์

¹¹ Ibid., P.274

บิดามารดาทางชีววิทยาไม่ได้มีเจตนาที่จะมอบสิทธิความเป็นบิดามารดาไปให้หญิงรับตั้งครรภ์ ในทางตรงกันข้ามพวกเขาต้องการเด็กกลับคืนมาภายหลังการคลอด ดังนั้นในกรณีที่หญิงรับตั้งครรภ์โดยสมบูรณ์ ไข่เชื้ออสุจิ และไข่ของคู่สมรส หรือบิดามารดาทางสังคม เราจึงไม่อาจใช้เกณฑ์การตัดสินจากหลักการที่ว่า สิทธิและหน้าที่ที่สามารถเพิกถอน และส่งมอบด้วยการบริจาค เซลล์สืบพันธุ์ และตัวอ่อน และในกรณีที่หญิงรับตั้งครรภ์เป็นมารดาทางชีววิทยา และไข่เชื้ออสุจิของบิดาทางสังคมทำให้บิดาทางสังคมเป็นบิดาทางชีววิทยาของเด็กด้วย ในกรณีนี้ก็เช่นกัน เปรจคิดว่าเป็นบิดาทางชีววิทยาไม่ได้มีเจตนาที่จะละทิ้งสิทธิและหน้าที่ในการเป็นบิดาของเด็กให้แก่หญิงรับตั้งครรภ์

การปฏิเสศกฎหมายผู้ตั้งครรภ์ ในกรณีที่เด็กเกิดจากเชื้ออสุจิและไข่ของบิดามารดาทางสังคม ทำให้เพจต้องหาหลักการอื่นมาอธิบายว่า ทำไมบิดามารดาทางสังคมที่เป็นเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่จึงไม่จำเป็นต้องสละสิทธิ และหน้าที่ความเป็นบิดามารดาให้กับหญิงรับตั้งครรภ์ นอกจากความสำคัญเรื่องเจตนาของความเป็นเจ้าของเชื้ออสุจิและไข่แล้ว ก็คือ การยอมรับหลักการโดยทั่วไปที่กล่าวว่า “เด็กต้องไม่ถูกนำไปให้ผู้อื่นโดยบิดามารดาทางชีววิทยา” ถูกนำมาใช้กับเซลล์สืบพันธุ์และตัวอ่อนด้วยเช่นกัน

ความแตกต่างอยู่ที่ในกรณีที่หญิงรับตั้งครรภ์โดยสมบูรณ์

เด็กเป็นของบิดามารดาทางสังคมตั้งแต่เริ่มแรก เพราะบิดามารดาตั้งกล่าวไม่ได้สละสิทธิ และหน้าที่ในความเกี่ยวพันกับเด็ก บิดามารดาทางสังคมในกรณีนี้เป็นบิดามารดาของเด็ก แม้ว่าหญิงรับตั้งครรภ์จะทำหน้าที่ของการตั้งครรภ์ ... ดังนั้นจึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งมอบเด็ก ...

จากหลักการของเพจทำให้เกิดเกณฑ์ตัดสินความเป็นมารดาถูกพิจารณาออกเป็น

2 แนวทาง คือ

1) ในกรณีที่หญิงรับตั้งครรภ์ได้รับไข่จากการบริจาค หญิงรับตั้งครรภ์คือมารดาของเด็ก เนื่องจากความหมายของการบริจาค และความเป็นมารดาผู้ตั้งครรภ์เป็นเกณฑ์ตัดสิน

2) ในกรณีที่หญิงรับตั้งครรภ์จากตัวอ่อนของบิดามารดาทางสังคม เขายังคงให้ความสำคัญของบิดามารดาทางชีววิทยาของบิดามารดาทางสังคมไว้ ซึ่งก็หมายความว่าผู้มีสิทธิในตัวเด็ก คือ บิดามารดาทางชีววิทยาและทางสังคม ไม่ใช่หญิงรับตั้งครรภ์

นอกจากนั้นแล้ว เพื่อยังเสนอข้อโต้แย้งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องการบริจาคไข่ในครรภ์ (In utero donation) แนวความคิดดังกล่าวมาจากการยอมรับว่า การบริจาคไข่เป็นการเพิกถอนสิทธิและหน้าที่ในความเป็นมารดาทางชีววิทยาเมื่อไข่ถูกนำออกจากร่างกายของหญิงผู้บริจาคมาเก็บรักษาไว้ เพื่อนำไปใช้กับคู่สมรสที่ต้องการมีบุตร หากคิดว่าการบริจาคภายนอกร่างกายเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ ก็ไม่มีเหตุผลใดจะห้ามไม่ให้ผู้หญิงบริจาคไข่ภายในร่างกาย กล่าวคือ หญิงรับตั้งครรภ์ที่เป็นเจ้าของไข่ เมื่อยอมรับตั้งครรภ์อาจถือได้ว่าเท่ากับได้บริจาคไข่ในร่างกายแล้ว

เป็นที่แน่นอนว่าโดยปกติแล้ว เราคำนึงการบริจาคตัวอ่อนในลักษณะที่เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกร่างกาย อย่างไรก็ตามไม่มีเหตุผลทางตรรกใด ๆ ที่บ่งว่า ทำไมตัวอ่อนจึงไม่ควรถูกบริจาคในครรภ์ (มดลูก) โดยไม่มีการเคลื่อนย้ายออกมาจากร่างกาย¹²

หลักการดังกล่าวมีผู้เสนอไว้เป็นแนวทางพิจารณาว่า เด็กจะเป็นของบิดามารดาทางสังคมได้ทันทีตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์ของหญิงรับตั้งครรภ์ได้อย่างไร แต่เพจไม่เห็นด้วยกับหลักการดังกล่าว เพราะมีนัยเสมือนเป็นการละเมิดสิทธิร่างกายของสตรี หรือหญิงรับตั้งครรภ์ และเป็น การบริจาคที่มีหลักการที่แปลก เพราะในขณะที่หญิงรับตั้งครรภ์ได้บริจาคไข่ภายในครรภ์ แสดงว่าเธอสละสิทธิและหน้าที่ทุกประการที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่เกิดมา แต่เด็กก็ยังอยู่ในครรภ์ของเธอ หญิงรับตั้งครรภ์มีสิทธิในร่างกายของเธอ แต่เธอไม่มีสิทธิในตัวเด็กที่อยู่ในร่างกายของเธอเอง เพราะเธอได้สละสิทธิไปนับแต่ที่ได้บริจาคไข่ไปแล้ว และถ้าหากการตั้งครรภ์มีผลคุกคามต่อสุขภาพของเธอ เธอมีสิทธิที่จะทำแท้งเด็กที่เกิดมาหรือไม่ เพราะในขณะนี้บิดามารดาทางสังคมเป็นเจ้าของเด็กในครรภ์ของหญิงรับตั้งครรภ์อยู่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการบริจาคในครรภ์จึงมีนัย

¹² Edgar Page, "Taking Surrogacy Seriously", P.59

เสมือนว่าการอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของร่างกายตนเองของหญิงรับตั้งครรภ์ ซึ่งซ้อนทับสิทธิในตัวเด็กของบิดามารดาทางสังคม รวมทั้ง “สิ่ง” นั้นยังต้องได้รับอาหารและน้ำ และปัจจัยในการดำรงชีวิตอื่น ๆ จากหญิงรับตั้งครรภ์ แต่เธอกลับไม่มีสิทธิต่อ “สิ่ง” ที่อยู่ในร่างกายของเธอเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวเพจจึงคิดว่า การบริจาคในครรภ์จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก และเขาไม่อาจยอมรับได้

หลักการของทรัสเตด : เกี่ยวกับการบริจาคเซลล์สืบพันธุ์

จาก 2 หลักการที่กล่าวมาทั้งวอร์นอค และเพจยอมรับว่าการบริจาคเซลล์สืบพันธุ์เป็นการสละสิทธิและหน้าที่ที่จะมีต่อเด็ก แต่ทรัสเตดไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอบางอย่างของเพจ โดยเธอได้เสนอหลักการที่น่าสนใจเกี่ยวกับการบริจาคเซลล์สืบพันธุ์ กล่าวคือ จากทัศนะว่าการบริจาคทำให้เราต้องสูญเสียสิทธิต่าง ๆ ที่เรามีต่อสิ่งที่บริจาค นั้น ถูกนำมาเปรียบเทียบกับ การบริจาคเซลล์สืบพันธุ์ของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่ทรัสเตดไม่เห็นด้วย เธอคิดว่าเซลล์สืบพันธุ์ของมนุษย์ไม่เหมือนกับเซลล์สืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ เราอาจทำสัญญาซื้อขายลูกมาตั้งแต่ยังเป็นตัวอ่อนอยู่ในท้องแม่ของมันได้ แต่เราไม่อาจทำสัญญาใด ๆ ที่เสมือนเป็นการซื้อขายตัวอ่อนของมนุษย์เช่นนั้นได้ เพราะทรัสเตดคิดว่าเรา ไม่เพียงแต่ไม่ทำการซื้อขายมนุษย์ เรายังไม่ซื้อขายเด็ก ตัวอ่อน และเซลล์สืบพันธุ์ด้วย นอกจากนั้นแล้วทรัสเตดยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของหญิงรับตั้งครรภ์แม้เธอจะไม่ได้เป็นเจ้าของไข่ ซึ่งไม่เหมือนกับข้อเสนอของเพจ ในกรณีของหญิงรับตั้งครรภ์โดยสมบูรณ์ เพจเสนอให้หญิงรับตั้งครรภ์ไม่มีสิทธิในความเป็นมารดาของเด็ก เพราะเธอเป็นเพียงผู้รับฝากตัวอ่อน เธอไม่ใช่เจ้าของไข่ แต่ทรัสเตดไม่เห็นด้วยกับเหตุผลเช่นนี้ แม้ว่าหญิงรับตั้งครรภ์จะไม่ใช่เจ้าของไข่ แต่เธอก็ไม่ใช่เพียงที่รับฝากตัวอ่อนของผู้อื่น

ฉันไม่อาจ ... จากข้อเท็จจริงที่หญิงรับตั้งครรภ์ไม่ได้เป็นเพียง

ตู้เลี้ยงทารกของผู้อื่น ... ทำให้สถานการณ์คนนี้แตกต่างไปจากชายผู้บริจาค

เชื้ออสุจิ ต่างจากหญิงที่บริจาคไข่ที่ไม่ได้เป็นผู้ตั้งครรภ์ เพราะทั้งชาย

และหญิงดังกล่าวมีส่วนในการพัฒนาของตัวอ่อนให้กลายเป็นเด็ก¹³

ทรัสเตดมองว่าผู้บริจาคไข่หรือเชื้อสุมิจิก็ดี หลังจากบริจาคแล้วต่างก็ไม่ได้มีส่วนในการพัฒนาเซลล์สืบพันธุ์นั้นให้กลายเป็นเด็ก ซึ่งต่างไปจากหญิงรับตั้งครรภ์ กล่าวคือ

หญิงรับตั้งครรภ์ส่งปัจจัยจากร่างกายของเธอในการเติบโตของทารก ทุกสิ่งมาจากเลือดของเธอผ่านทางรก เธอรู้สึกว่าเป็นเด็กเติบโตและเคลื่อนไหว เด็กและมารดาส่งสัมผัสซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเลือดทั้งสอง ... การพัฒนาตลอด 9 เดือนในครรภ์ของเด็ก ไม่ได้เป็นผลจากการเติบโตที่เป็นเอกเทศจากมารดา (ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ) ดังนั้นไม่ว่าหญิงรับตั้งครรภ์จะบริจาคไข่ของเธอหรือไม่ และไม่ว่าหญิงนั้นจะรับเป็นผู้ให้ตัวอ่อนอาศัยในร่างกายของเธอหรือไม่ หญิงดังกล่าวก็ได้สละบางส่วนในร่างกายของเธอให้กับตัวอ่อน¹⁴

จากแนวความคิดของทรัสเตดพบว่า เธอใช้โลกทัศน์แบบเพศหญิงมาใช้พิจารณาความเป็นมารดาด้วย เธอถือว่าความผูกพันระหว่างมารดาตั้งครรภ์กับเด็กใกล้ชิดเกินกว่าจะถูกละลายได้ แม้ว่าตัวอ่อนไม่ได้มาจากไข่ของหญิงรับตั้งครรภ์ แต่ตลอดระยะเวลา 9 เดือน ตัวอ่อนก็ได้รับอาหารและน้ำไปจากร่างกายของหญิงรับจ้างตั้งครรภ์โดยผ่านทางรก ดังนั้นสำหรับทรัสเตดคิดว่า เราไม่สามารถปฏิเสธความเป็นมารดาของหญิงรับตั้งครรภ์ด้วยเหตุผลดังกล่าว เธอให้ความสำคัญกับการตั้งครรภ์ของผู้หญิงต่อการเติบโตของทารก ดังนั้นผู้เขียนจึงคิดว่าสำหรับทรัสเตดแล้วปัญหาความเป็นมารดาทางชีววิทยา (มารดาทางสังคม) และหญิงรับตั้งครรภ์ เธอน่าจะให้ความสำคัญของหญิงรับตั้งครรภ์มากกว่า เพราะว่าบิดามารดาทางสังคมไม่ได้มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในการเปลี่ยนแปลงเซลล์สืบพันธุ์ไปสู่การเป็นทารก จาก

¹³ Jennifer Trusted, "Gifts of Gametes : Reflections about surrogacy comment on Page", in *Applied Philosophy : Moral and Metaphysics in Contemporary Debate* Eds. Brenda Almond and Donald Hill (Cornwall : Padstow, 1991), P.286

¹⁴ Ibid

แนวความคิดของทริสเทตแสดงว่าเธอยอมรับความเป็นมารดาของหญิงรับตั้งครรภ์ ไม่ว่าจะ
 เจ้าของไข่หรือไม่ก็ตาม

ส่วนเหตุผลของการเป็นบิดามารดาของผู้บริจาคนั้น แม้เธอจะคิดว่าภายหลังการ
 บริจาค ผู้บริจาคเชื้ออสุจิและไข่ไม่ได้มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในการพัฒนาเซลล์สืบพันธุ์ให้กลายเป็นเด็ก แต่ไม่ใช่เหตุผลในการปฏิเสธความบิดามารดาของผู้บริจาค เพราะอย่างไรก็ตาม
 ทริสเทตคิดว่าเราไม่ควรมองการบริจาคเชื้ออสุจิ และไข่เป็นเหมือนการบริจาคอวัยวะภายในร่างกายอื่น ๆ ที่ทำให้เราต้องสูญเสียสิทธิและหน้าที่ในความเป็นเจ้าของสิ่งนั้นไปด้วย เพราะเห็นว่า
 เชื้ออสุจิและไข่มีความสำคัญต่อการให้กำเนิดของมนุษย์

จากทัศนะเรื่องโลกทัศน์แบบเพศหญิงหรือโลกทัศน์ของความเป็นมารดา และหลักการของการบริจาคทั้ง 3 กรณีดังกล่าว สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาว่าใครควรเป็นบิดามารดาได้ดังนี้

ก) ปัญหาการอ้างสิทธิความเป็นบิดามารดา ทำให้เราทราบ ว่าข้อกำหนดในสัญญา
 รับจ้างตั้งครรภ์ที่สำคัญ คือข้อตกลงให้หญิงรับตั้งครรภ์ต้องยินยอมมอบบุตรภายหลังเด็กเกิดให้
 แก่บิดามารดาทางสังคมเป็นการเสนอจาก “โลกทัศน์แบบเพศชาย” ซึ่งละเลยต่อความผูกพัน
 ระหว่างมารดากับเด็กในขณะตั้งครรภ์ และเอื้อประโยชน์ต่อบิดาของเด็กเพียงอย่างเดียว

ข) การนำ “โลกทัศน์แบบเพศหญิง” มาใช้ในการประกอบการพิจารณาทำให้หญิง
 รับตั้งครรภ์ควรได้รับสิทธิในการขอเรียกคืนสิทธิการเลี้ยงดูบุตรของตนเองได้ แม้ในกรณีที่เธอ
 ไม่ได้เป็นเจ้าของไข่ก็ตาม

ค) ปัญหาความเป็นมารดาที่แท้จริง ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์โดยตรง
 ทำให้เราต้องพิจารณาความเป็นมารดาระหว่างมารดาทางชีววิทยากับมารดาผู้ตั้งครรภ์ โดยใช้
 แนวความคิดทางชีววิทยาพื้นฐานเป็นสำคัญในการพิจารณา แม้ว่าเธอไม่ได้เป็นเจ้าของไข่แต่
 สำหรับผู้เขียนคิดว่าเธอก็ยังคงความเป็นมารดาของเด็กด้วยเช่นกัน เราสามารถนำแนวความคิด
 2 ประการ คือ เรื่องโลกทัศน์แบบหญิง ซึ่งให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ในการตั้งครรภ์ของ
 หญิงว่าเป็นการสร้าง ความผูกพันอย่างลึกซึ้งระหว่างมารดาและบุตร และจากหลักการของ

ทริสเตด ทำให้เห็นความสำคัญทางกายภาพอย่างชัดเจนว่าการที่เธอไม่ได้เป็นเจ้าของไขก็ไม่ได้ ทำให้ความเป็นมารดาผู้ตั้งครรภมีความสำคัญน้อยกว่ามารดาทางชีววิทยา ดังนั้นจากแนวความคิดทั้ง 2 ประการดังกล่าวทำให้ผู้เขียนคิดว่าหากเราจะนำวิธีการรับตั้งครรภมาใช้ เราก็ต้องยอมรับความสำคัญของความเป็นมารดาทางชีววิทยา และมารดาผู้ตั้งครรภ ซึ่งมีผลทำให้เด็กที่เกิดมามีมารดาสองคนในขณะเดียวกันภายหลังจากการพิจารณาแนวความคิดดังกล่าวพบว่าความสัมพันธ์ทางด้านชีววิทยาระหว่างบิดามารดากับบุตร ยังมีความสำคัญ ดังนั้นสำหรับผู้เขียนจึงยอมรับความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยา ว่าไม่สามารถเพิกถอน และส่งมอบไปให้ผู้อื่นได้ แม้แต่ในกรณีการบริจาค เพราะถือว่าเชื้ออสุจิและไข่มีความสำคัญต่อการแสดงความเป็นบิดามารดาทางชีววิทยาที่ไม่อาจถูกเพิกถอนได้ แต่ผู้เขียนคิดว่าความเป็นบิดามารดาเป็นคนละประเด็นกับสิทธิในการทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็ก ดังนั้นเมื่อพิจารณาความเป็นบิดามารดาของผู้บริจาคผู้เขียนจึงคิดว่าผู้บริจาคได้สละสิทธิในการทำหน้าที่เลี้ยงดูไปให้ผู้อื่นแล้ว ดังนั้นในแง่ผู้เขียนจึงเห็นด้วยกับความคิดของเพจที่ถือว่าผู้บริจาคได้เพิกถอนสิทธิในความเป็นบิดามารดาที่จะทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กไปแล้วและไม่สามารถจะเรียกร้องสิทธินี้กลับคืนมาได้

แต่ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับความคิดของเพจในเหตุผลที่หญิงรับตั้งครรภที่ได้รับเชื้ออสุจิ หรือไข่จากการบริจาคเป็นผู้ได้รับสิทธิความเป็นเจ้าของจากผู้บริจาค ด้วยเหตุผลที่พิจารณาจากการวิเคราะห์ความหมายของการบริจาค สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนเสนอไว้ก็คือแม้ว่าการบริจาคเป็นการกระทำไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ แต่การบริจาคก็มีจุดมุ่งหมายหรือเจตนาของการบริจาคในตัวของมันเอง เป็นเจตนาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้และผู้รับอย่างมีจุดมุ่งหมายเมื่อนำมาใช้กับการบริจาคในกรณีหญิงรับตั้งครรภ ผู้เขียนคิดว่าผู้บริจาคคงต้องการมอบเชื้ออสุจิและไข่ของตนให้แก่คู่สมรสที่ต้องการบุตรโดยตรงไม่ใช่หญิงรับตั้งครรภดังที่เพจว่าไว้